Lietuvį pasitikėk savimi ir savo tautiečiais, o gyvenimas tau šypsosis. Visus žygius paremk kilniu žmoniškumu.

VIENYBĖ

LITHUANIAN DAILY

Kiekvienas geros valios lietuvis privalo dirbti tautinius darbus. Spaudos laisvas lietuvybės palaikymas d[illegible] lietuviškas tauti[illegible]s spaudos.

LII. METAI. 236 (825) N. Telephone: EVergreen 7-7840 BROOKLYN, NEW YORK, PENKTADIENIS, 1939 M., SPALIŲ-OCTOBER 13 D. KAINA 3 CENTAI

THE NEW YORK PUBLIC LIBRARY OCT 14 1939 ASTOR LENOX AND TILDEN FOUNDATIONS

New York Public Library 470 Fifth Ave.

LIETUVA ATSIIMA VILNIŲ

ŠIANDIEN

Karo kaltininkai
Vilniaus klausimas
Stalino malonėje

Rašo J. Krūzė

Vokietijos diplomatai stengiasi karo kaltę nuversti ant Alijantų: Anglijos ir Prancūzijos. Jeigu tas pavyktų, tai, aišku, Vokietija laimėtų moralę kovą prieš alijantus ir nustatytų kitas pasaulio valstybes prieš jas. Tos kaltės nenori prisiimti nei Vokietija, nei Alijantai.

Prancūzijoje yra susidariusi grupė įtakingų diplomatų ir visuomenininkų, kurie norėtų paliaubų, bent trims mėnesiams ir per tą laiką pateikti kariaujančioms valstybėms tris taikos sąlygų siūlymus, kaip pagrindą taikai. Jeigu po trijų mėnesių kariaujančios valstybės nesusitartų, tai karo kaltė tektų visoms lygiai. Mums atrodo, kad ir be tokių siūlymo ir taikos derybų kaltė tenka visoms kariaujančims valstybėms lygiai. Kaltas provokatorius, kaltas ir išprovakuotasis.

Mes taip pat žinome, kad pirmas Rusijos žingsnis užėmus Vilniu ir kitas okupuotos Lietuvos sritis, rusai tuojau atgabeno milijonus ekzempliorių agitacinių lapeliu ir aplama propagandinės literatūros. Taip pat žinome, kad Vilniaus krašte jau yra sudaryta tariamieji sovietai ir tarybos, kuriomis patys rusai ir kurioms diktuoja Maskvos organai.

Pačiame Vilniuje ir visame Vilniaus krašte žmonės įtikinėjami, kad prisidėjimas prie Lietuvos būtų tik laikinas žingsnis, nes anksčiau ar vėliau visa Lietuva taps Rusijos dalis. Be to, Vilniaus sovietai jau dabar siunčia reikalavimus ir pareiškimus Maskvai, kad Vilnius pasiliktų Rusijos. Tai žinoma, yra tik pakartojimas tų metodų, kurias panaudojo Kancleris Hitleris paimti Sudetus, Čekoslovakiją, tik naciai veikė į žmonių tau- Austrija ir Klaipėdos kraštą, tinius ir rasinius jausmus, o Stalinas ir Molotovas veikia į socialinę ir politinę pusę. Pagrinde tie metodai visai nesiskiria, vienas nuo kito.

Lietuvos padėtis šiuo atveju yra nepavydėtina. Kaip mes nekalbėsime, jos likimas dabar priklauso nuo Rusijos. Jeigu Rusija ir jos vadai turi bent kiek žmoniškumo, tai jie paliks Lietuvą, kaip buvus, jeigu ne, tai aišku, Lietuvos laukia tamsi ir žiauri ateitis.

Užvakar Amerikos spaudos korespondentai pranešė, kad Lietuvos delegacija aplankius Staliną, reiškė optimizmo, turėkime vilties, kad tas optimizmas buvo pagrįstas Rusijos nuoširdžių noru leisti žmonėms gyventi, kain jie nori, o ne kaip jiems diktuojama.

PRANEŠĖ VATIKANUI

VATIKANO MIESTAS, spalių 10 d.—Vatikanas paskutiniu laiku gavo daugybę pranešimų iš buvusios Lenkijos žemių, kad daugybė kunigų, prekybininkų bei žemės savininkų buvo be jokio teismo ir pasigailėjimo nužudyti labai žiauriomis priemonėmis, kaip tai durtuvų subadymu ar užmušimu mušant lazdomis.

PASIRAŠYTA LIETUVOS-RUSIJOS DRAUGIŠKA SUTARTIS

Pasikeitimas sutarties ratifikavimo dokumentais įvyks Kaune. Lietuva atgauna visą Vilniaus kraštą. Rusija gauna teisę steigti Lietuvoje savo militares bazes

MASKVA, spalių 10 d. (UP.).—Oficialė Sovietu žinių agentūra ši vakarą paskelbė komunikatą, kad šiandien Rusija ir Lietuva pasirašė abipusės pagelbos sutartį. Pagal šią sutartį Lietuva atgauna Vilniaus miestą ir kraštą, kurį Lenkija nuo Lietuvos atplėšė 1920 metais, o Rusija buvo okupavus laike pastariojo Lenkijos padalinimo.

Tik tiek praneša iš Makvos United Press žinių agentūra apie pasirašymą Lietuvos-Rusijos draugingumo sutarties. Spalių 10 d. kiek anksčiau gautas New York Times korespondento pranešimas teigė, kad grįžo į Maskvą Lietuvos kariuomenės vadas Stasys Raštikis ir Vice Ministras Pirmininkas Kazys Bizauskas, kurie buvo išvykę į Kauną pasitarti su Lietuvos Valstybės Prezidentu ir su kitais vyriausybės bei tautos vadais. Šis pranešimas priminė, kad tikimasi greito pasirašymo Lietuvos-Rusijos draugingumo sutarties. Todėl netenka abejoti, kad sutartis pasirašyta.

Iš sutarties įvadoj tenka daryti išvadas, kad naujoji Lietuvos-Rusijos siena greičiausiai bus pravesta Lietuvos-Rusijos taikos sutarties nuostatais, kuri pasirašyta liepos 12 d., 1920 m. Taip pat pasilieka nežinomi susitarimai ir dėl Rusijos militarių bazių įsteigimo Lietuvos teritorijoje. Žinoma tik tiek, kad Lietuva sutikus leisti Rusijai įsteigti Lietuvoje kariuomenės ir karo aviacijos bazes. Tačiau kiek tokių bazių bus įsteigta ir kiek Rusijos kariuomenės bus Lietuvos teritorijoje laikoma, šioje valandoje nežinoma.

Dedame ir sutarties tekstą, kaip jį padavė oficialė Sovietų žinių agentūra Tass ir paskelbė New York Times.

LIETUVOS-RUSIJOS SUTARTIES TEKSTAS

Sutartis perdavimui Vilniaus miesto ir Vilniaus krašto Lietuvos respublikai ir susitarimui dėl abipusės pagelbos tarpe USSR ir Lietuvos:

USSR Vyriausio Sovieto Prezidiumas iš vienos pusės ir Lietuvos Respublikos Prezidentas iš kitos pusės:

Tikslu išvystyti draugingus santykius užmegstus taikos sutartimi iš liepos 12 d., 1920 m., ir paremtus pripažinimu nepriklausomos Valstybės pagrindo ir nesikišant į vidujinius reikalus kitos šalies;

Pripažįstant, kad taikos sutartis iš liepos 12 d., 1920 m., ir nepuolimo paktas bei taikus išsprendimas konflikto iš rugsėjo 28 d., 1926 m., pašilieka tvirtu pagrindu bendriems santykiams ir siekiams;

Įsitikinus, kad teisingas supratimas sąlygų užtikrinimui abipusio saugumo ir teisingas išsprendimas klausimų liečiančių priklausomybę Vilniaus miesto ir Vilniaus krašto, neteisėtai Lenkijos atplėštų nuo Lietuvos, sutinka su interesais abiejų susitariančių šalių;

Rasta reikalingu sudaryti sekančią sutartį perdavimui Lietuvai Vilniaus miesto ir Vilniaus krašto ir susitarimui dėl abipusės pagelbos tarpe Sovietu Sąjungos ir Lietuvos ir įgalioti šiam tikslui jų autorizuotus atstovus;

Už USSR Vyriausio Sovieto Prezidiumą Viačeslovas Molotovas, pirmininkas liaudies tarybos komisarų ir užsienių reikalų liaudies komisaras; už Lietuvos Valstybės Prezidentą Juozzas Urbšys, Užsienių Reikalų Ministras; ir abudu šie įgalioti atstovai, bendrai patikrinę savo kredencialus, atrado teisėtais ir geroje tvarkoje, susitarė sekančiai:

Skyrius I

Tikslu sukonsoliduoti draugingus santykius tarpe USSR ir Lietuvos, Vilniaus miestą ir Vilniaus kraštą Sovietų Sąjunga perveda Lietuvos Respublikai ir įjungia į Lietuvos valstybės teritoriją; sienos tarpe USSR ir Lietuvos Respublikos yra nustatomos pagal pridedamą čia žemėlapį ir šios sienos bus smulkmeniškai nurodytos pridėtiniame protokole.

Skyrius II

Sovietų Sąjunga ir Lietuvos Respublika pasižada teikti viena kitai visokią pagelbą, imtinai militarę, atsitikime agresijos ar pavojaus agresijos prieš Lietuvą, kaip lygiai ir atsitikime agresijos ar pavojaus agresijos prieš Sovietų Sąjungą per Lietuvos teritoriją iš pusės bet kurios Europos valstybės.

Skyrius III

Sovietų Sąjunga pasižada teikti Lietuvos kariuomenei pagelbą ginklais ir kitokiais militariais daiktais palankiomis sąlygomis.

Skyrius IV

Sovietų Sąjungo ir Lietuvos Respublika bendrai imasi apsaugoti Lietuvos valstybės sienas, tuo tikslu Sovietų Sąjunga gauna teisę laikyti savo išlaidomis griežtai apribotą skaičių Sovietų ginkluotų žemės ir oro jėgų Lietuvos Respublikoje abipusių sutikimu nuskirtose vietose. Nuskyrimas vietų ir ribų šios kariuomenės apgyvendinimui, jos skaičius kiekvienoje vietoje ir taip pat visi kiti klausimai, ekonomiškas, administratyvis, jurisdikcijos klausimai ir visi kiti, kurie išplaukia sąryšyj su Sovietų kariuomenės buvimu Lietuvos teritorijoje einant šia sutartimi, bus sureguliuoti specialėmis sutartimis. Plotai žemės ir namai reikalingi šiam tikslui bus parūpinti Lietuvos vyriausybės išnuomavimo sąlygomis už prieinamą atlyginim.

Skyrius V

Atsitikime agresijos pavojaus Lietuvai ar USSR per Lietuvos teritoriją, abidvi susitarančios šalys privalo be jokio atidėliojimo aptarti susidariusią padėtį ir tuojaus imtis visų žygių, kokie bus rasti reikalingais abijusių susitarimu, apsaugojimui neliečiamybės teritorijų abiejų susitariančių šalių.

Skyrius VI

Abidvi susitariančios pusės pasižada nedaryti jokių sąjungų, neigi dalyvauti jokiose koalicijose atkreiptose prieš bet kurią susitariančių šalių.

Skyrius VII

Vykinimas šios sutarties negali bet kuriuo žvilgsniu paliesti suverines teises susitarančių šalių, ypatingai neliečiama jų Valstybinis susiorganizavimas, ekonomiškoji ir socialė sistema, militarė santvarka ir aplamai neliečiamas principas nesikišimo į vidujinius reikalus. Vietos, kuriose bus apgyvendintos Sovietų žemės ir oro ginkluotos jėgos (pagal šios sutarties Skyrių III) visais atsitikimais pasilieka Lietuvos Respublikos teritorijos neatskiriama dalimi.

Skyrius VIII

Šios sutarties nuostatai liečianti pasižadėjimą abipusės pagelbos tarpe USSR ir Lietuvos Respublikos (Skyriai II ir VII) galios per penkiolika metų ir jei susitariančios šalys vienais metais pirm išsibaigimo šiai sutarčiai nustatyto laiko nepareikš noro šią sutartį panaikinti, tai šie susitarimai automatiškai įsiteisins kitiems dešimčiai metų.

Skyrius IX

Ši sutartis jeis galion po pasikeitimui jos ratifikavimo dokumentų. Pasikeitimas šių dokumentų įvyks Kaune ne vėliau šešių dienų po pasirašymui šios sutarties. Ši sutartis padaryta dviejose originaluose, rusų ir lietuvių kalbose, Maskvoje, spalių 10 d., 1939 m.

Viačeslovas Molotovas,
Juozas Urbšys.

DARBININKAI BRUZDA

LONDON. — Vokiečiu spauda ligi šiol neskelbė apie darbininkų nepasitenkinimą, tačiau aplinkiniais keliais patirta, kad šie darbininku bruzdėjimai vis plečiasi ir kyla visokie neramumai.

COPENHAGEN.—Vokiečiai gyvenantieji USSR turės taip pat grįžti Vokietijon, kaip ir Estijos, Latvijos ir Lietuvos vokiečiai. Sovietai nacių pasiūlymą, kad vokiečiams būtų leista sugrįšti Vokietijon, priėmė.

PASKANDINO ŠVEDŲ LAIVĄ

STOCKHOLM. — Švedijos prekybinis laivas "Vistula", kuris buvo pakrautas geležim, buvo submarinų paskandintas netoli Sheltand salų. Devyni jūrininkai dingo ir nežinia ar jie išsigelbėjo. Išviso jau nuskandinta 23 neutralinių valstybių laivai.

NACIŲ "MIRTIES BATALIONAS"

PARIS.—Prancūzų karo komunikatai skelbia, kad vakarų fronte pasirodė nacių "mirties batalijonai", kurie jau pradėjo smarkias operacijas nekuriose vakarų fronto sektoriuose.

SUOMIJA MOBILIZUOJA IR MOTERIS

HELSINFORS. — Suomijai gręsiant pavojui iš USSR pusės, tai ne tik vyrai, bet ir moterys jau mobilizuojamos prie ginklo savo tėvynei ginti. Maždaug 100,000 moterų jau įsirašė į teritorijalinės armijos dalis.

BRITAI PRIPAŽINO

LONDON.—Britų vyriausybė pripažino Lenkijos vyriausybę, kuri dabar įsikūrė Paryžiuj. Sir Howard Kennard, kuris buvo Lenkijos ambasadorius Varšuvoj, išvyko Paryžiun užimti tą pačią vietą Paryžiuj.

SUOMIAI EVAKUOJA MIESTUS

HELSINGFORS. — Suomija jau pradėjo evakuoti civilinius gyventojus iš sostinės ir kelių kitų šiaurinių miestų žmonės, kurie gyvena prie pat USSR rubežiaus.

APGADINTI ŠEŠI KREISERIAI

BERLIN. — Naciai praneša, kad vokiečių bombnešiai pasekmingai atakavo ir smarkiai apgadino 6 britų kreiserius.

Britai šiuos gandus paneigia **(Red.)**

HITLERIS VĖL GRĄSINA ALIJANTAMS

Prancūzija Hitlerio sąraše buvo numatyta kaipo ketvirtoji auka

PARIS, spalių 11 d. (INS)—Prancūzijos premjeras Daladier savo kalboje per radio pareiškė, kad Hitlerio visokie pasiūlymai buvo daromi tik tam, kad jis turėtų laiko savo armiją sutvarkyti vakaru fronte ir pradėti stiprų puolimą.

Toliau Daladier pareiškė, kad jei Hitleris ištikrųjų nori taikos, tai jis turi padaryti taiką pagal britų pasiūlymus, o ne pagal savo reikalavimus. Europa, esą, nebepakęs daugiau naujų žemių grobimo kas pusė metų bei visokių pažadų, kad Hitleris jau nebeturi jokių teritorialijinių priekabių Europoj.

"Mes pakėlėme ginklą, prieš agresiją ir to ginklo nepadėsim iki Europoj grįš teisingumas ir saugumas", kalbėjo Daladier.

"Mes stipriai palaikome Did. Britanijos nusistatymą prieš visokius Hitlerio reikalavimus, prieš Hitlerio norą užvaldyti visą Europą. Taika, kurią siūlo Hitleris yra paremta jėga ir neteisingumu; o mes norime, kad netolimoj ateityj Europoj viešpatautų tikra taika".

Daladier pareiškė, kad Did. Britanija sykiu su Prancūzija kontroliuoja viso pasaulio didžiuosius jūrų kelius ir jis neabejoja alijantų pergale ant jūrų.

ja," toliu tescmfwysrdluęsrdl

"Pirmiausia žlugo Austrija", toliau tesė Daladier, "tada atėjo eilė Čekoslovakijai po to Lenkijai.

"Prancūzija Hitlerio sarašė buvo numatyta kaipo ketvirtoji nacių imperializmo auka.

"Kas gi būtų jei Hitleris kas šeši mėnesiai pradės vis naujas valstybes užimti?

"Vokietija vis kalbanti apie nusiginklavimą, kai tuo tarpu ji vis didina ir didina savo armiją.

"Mes dabar negalime demobilizuoti, nes kas žino ką Hitleris sumanys daryti už sekančių 6 mėnesių.

"Sovietų ir nacių susitarimas esąs niekas kitas, kaip mėginimas sužlugdyti Did. Britaniją ir Prancūziją. Tačiau, tie laikai, kai Hitleris vis grobėsi naujas žemes, jau praėjo.

Did. Britanija ir Prancūzija kariausianti tol kol hitlerizmas bus sutriuškintas," baigė savo kalbą Daladier.

PRANAŠAUJA ILGĄ KARĄ

WASHINGTON. — Žymus užsienio korespondentas C. E. Brown pareiškė, kad jei greitu laiku nesibaigs dabartinis karas, tai jis gali užsitęsti net ir 15 metų. Jis mano, kad jei USSR įstos karan, tai jos tikslas bus sunaikinti Britų Imperiją ir įsistiprinti Afrikoj.

PRADĖS PUOLIMUS

PARIS. — Prancūzų karo ekspertai sako, kad didieji puolimai iš nacių pusės pasidės šio mėnesio 15 d. Jie primena, kad jų manymu turėję prasidėti puolimas šio mėnesio 10 d. nejvyko todėl, kad Hitleris dar tikėjosi, kad alijantai priims jo pasiūlymus taikytis.

NETEKO VILTIES

BERLIN.—Adolfas Hitleris visiškai netekęs vilties susitarti su alijantais prie žaliojo stalo ir dabar davė į sakymą nacių armijai pradėti didžiuosius puolimus.

EXTRA!

LIETUVA TRIUMFUOJA VILNIŲ ATGAVUSI

NEW YORK. — Radijo žiniomis iš Kauno šiandien, spalių 11 d., visa Lietuva ir laikinoji Lietuvos sostinė Kaunas triumfavo ir šventė Vilniaus atgavimo Lietuvi įvykį. Kai tik bus Lietuvos Sovietų sutartis artifikuota, Lietuvos kariuomenė įžengia į Vilnių.

RYGA NETEKO 40,000 VOKIEČIŲ

RIGA. — Latvijos sostinė šiandien apytuštė. Ją apleidžia 40.000 vokiečių. Vokiečiai Rigoje buvo didžiausiuose bizniuose ir pramonėj, gyveno gražiausiose Latvijos sostinės vietose.

Vokiečiai Rigoj įsikūrę gyveno jau per 700 metų. Latvija dabar turi butų perteklių ir daug darbų latviams ir kitų tautybių žmonėms. Viso iš Latvijos bus išvežta 75,000 vokiečių. Jie bus apgyvendinti buvusios Lenkijos teritorijoj ir buv. lenkų koridoriuje.

KETVIRTADIENĮ VIENYBĖ NEIŠĖJO

Ketvirtadienį, spalių 12 d. Amerikos atradėjo Columbus pagerbimui iventės proga VIENYBĖS dienraštis neišėjo.

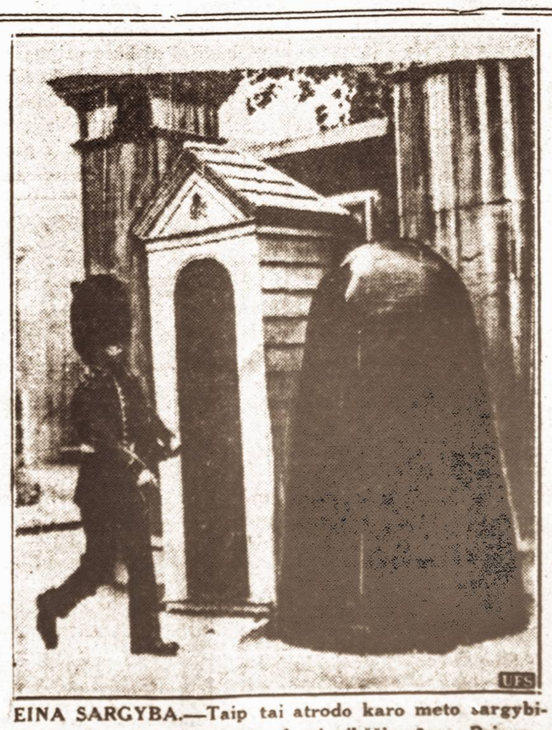

EINA SARGYBA.—Taip tai atrodo karo meto sargybinis Londone prie Gloucester kunigaikščio rūmų. Prie paprastos sargybinio būdelės matyti juoda plieninė slėptuvė nuo bombų.

LITHUANIAN DAILY UNITY

VIENYBĖ

Oldest Lithuanian Newspaper
193 Grand St., Brooklyn, N. Y.
Telephone: EVergreen 7-7840
Published daily except Sundays and Holidays by
Lithuanian Press Corp., Inc.

Entered as Second Class Matter October 23, 1907 at the Post Office at Brooklyn, N. Y. Under the Act of March 3, 1879

Advertising rates on application

PRENUMERATA

Brooklyne ir užsieniuose:

Metams	$7.00
Pusei metų	$3.75
Trims mėnesiams	$2.00
Vienam mėn.	$0.90

Jungtinėse Valstybėse ir Kanadoje:

Metams	$5.00
Pusei metų	$2.75
Trims mėnesiams	$1.65
Vienam mėn.	$0.75

Visais reikalais adresuokite:
Lithuanian Press Corporation
193 Grand St., Brooklyn, N. Y.

S. E. Vitaitis — Redaktorius.
A. S. Trečiokas — Prezidentas.

LIETUVOS DALĮ UŽĖMĖ NACIAI

Pastarųjų dienų Berlyno pranešimai patvirtino, kad vokiečiai galutinai užėmė dalį Lietuvos teritorijos, kuri yra tarpe Rytprūsių ir buvusios Lietuvos-Lenkijos demarkacijos linijos. Šioje srityje gyvena apie 150.000 žmonių ir čia yra Suvalkai, Seinai, Augustavas ir kiti Lietuvos miesteliai. Taip pat vokiečiams pateko ir visa pietvakarinė Suvalkų Dzūkija, kurioje nei su žiburiu nerastum lenko, arba vokiečio.

Ši teritorija nebuvo užimta iki šiol ir nors ji yra į rytus nuo tos linijos, kurią nustatė Hitleris su Stalinu pasidalindami Lenkiją, bet kaž kodėl ji atitenka vokiečiams. Nejaugi tas reiškia, kad Berlyno-Maskvos ašies sužiniai susitarta pasidalinti ir Lietuvos teritoriją, kurią buvo okupavę lenkai? Lietuvos žemių grobikams beabejonės yra puikiai žinoma, kad ir šią Lietuvos dalį lenkai pagrobė kartu su Vilniumi ir kitomis žemėmis spalių 9 d., 1920 metais.

Netenka abejoti, kad šią Lietuvos teritorijos dalį vokiečiai pasigrobė nusavinimo tikslais. Tokiu atveju padaryta dar viena skaudi žaizda Lietuvos kūne. Vargu Lietuva gali tikėtis šią teritoriją iš vokiečių atgauti be karo pabaigos, kuomet bus atsteigta Lenkija ir Vokietijos bei Rusijos sienos bus galutinai nustatomos. Bet jei pasaulio nelaimei tektų vokiečiams taikos sąlygas diktuoti, tuomet ši dalis Lietuvos teritorijos būtų ant visados dingusi Lietuvai.

Dar kartą priseina prisiminti Lenkijos imperialistų padarytą Lietuvai žalą. Jei Varšuvos imperialistų akiplėšiškumas nebūtų atplėšęs nuo Lietuvos trečdalio jos teritorijos su sostine Vilniumi, tai šiandien Lietuva nei šių problemų neturėtų dėl savo žemių atvadavimo po to, kai Lenkija subyrėjo. Bet Lenkijos dvarponių grobuoniškumas ir straksėjimai prieš savo didžiuosius kaimynus ne tik pražudė juos pačius ir jų valstybę, bet ir Lietuvai nelaimių pridarė.

Bet nežiūrint visų sunkumų, nežiūrint visų grūmojančių pavojų Lietuvai, mes tikime, kad galų gale Lietuva išeis laimėtoja. Vokietijos naciai nėra pozicijoj ir karui pasibaigus nebus tokioj pozicijoj, kad galėtų alijantams taikos sąlygas padiktuoti ir Europos žemėlapį pagal savo norą patvarkyti. Niekas neabejoja, kad ateis tokis laikas, kuomet diktatorių galia subyrės ir Lietuva visas savo žemes sujungs į vieną valstybę. Brutalinė jėga amžinai neviešpataus Rytų Europoje.

Žmonijos istorija atvejų atvejais įrodė, kad despotai amžinai išsilaikyti negali. Ypač šių dienų despotai neilgai viešpataus ir pasaulį terorizuos. Kol kas jie gali silpnesnėms valstybėms daug nelaimių atnešti, bet galutinas laimėjimas bus toje pusėje, kuri atstovauja teisybę, teisėtumą ir žmoniškumą.

SPAUDOS APŽVALGA

Wyomingo Slėnyje

Neseniai Dirvoje mūsų senas bendradarbis, J. Nienius, davė eilę įdomių statistikos žinių apie kraštą, kur lietuviai, tur būt, tirščiausiai Amerikoje gyvena — Wyomingo slėnį Pennsylvanijoje. Dabar Draugo korespondentas meta šviesos į tautinį jaunimo gyvenimą. To jaunimo jau esama net trečios kartos! Lietuviškų parapijų Wyomingo slėnyje esama vienuolikos. Tėvai su jaunimu namuose tebekalba lietuviškai, bet lietuvių kunigai, neįvertina savų mokyklų kūrimo svarbos ir parapinių mokyklų nekuria.

Ištautėjimą sparčiai varo ir mišrios vedybos, kurios kai kuriose parapijose siekia net 75-tą visų vedybų nuošimtį! Be lietuviškos šeimos, aišku, lietuvybė neilgai gyvena. Angliškų pamokslų ir vėlyvų mišių "tingiam" jaunimui, Wyomingo slėnyje, tačiau, dar nėra įvesta. Stipriausios organizacijos tai Susivienijimų kuopos, kurių kai kuriose parapijose esama net iki penkių.

Ar Gerai Padaryta?

SLA organas Tėvynė, nežinoma kuriais sumetimais, nelojaliai išniekino Pildomos Tarybos nuosprendį duoti Chicagos Lietuvių Auditorijai $20.000 morgičinės paskolos. Redaktorius sako, Taryba sulaužiusi savo nutarimą neduoti morgičių salėms, ir neduoti niekam daugiau $10,000. Auditorijoje jau žuvę $15,000 SLA pinigų.

Vilnis į tai nurodo, kad salė dabar verta $60,000 ir teturi tik šią vieną Susivienijimo $20,000 paskolą. Tokiu būdu, lietuviška organizacija paremia lietuvišką įstaigą ir pinigai nežus, jei tik nauji Auditorijos šeimininkai mokės šeimininkauti. Todėl organo redaktoriaus urzgimas nesuprantamas.

Trumpai

Chicagoje mirė, 70 metų sulaukęs, buvęs kunigas M. X. Mockus, pramintas "velnių kupčium". Mirė varge, visų pamirštas, palikdamas didoką laisvamanybės klausimu knygą. Laidotuvėms sumesta aukų . . .

Kenoshos lietuviai per tris metus sudėjo $7,000 atmokėti savo parapijos skolas

SLA organas Tėvynė įsigijo naują antraštę ir simbolinį raidyną. Regis, geriau pirmas puslapis išrodo.

Bendro fronto pikniko (Maynard, Mass.) rengėjai nutarė pasiusti $400 iš pelno Lietuvos politiniams kaliniams. Pernai tam tikslui pasiuntė $200.

Kairiųjų LDS sakosi 87 vajininkai įrašė jau 200 narių.

Katalikų Susivienijimas per pirmus šių metu šešius mėnesius turėjęs $232,135 įplaukų ir $160,111 išlaidų. Algoms išmokėta daugiau negu $4,500, organo leidimas kainavęs $5,700.

Shenandoah lietuvių bažnyčios vidus naujai dekoruojamas ir prisilaikoma tautiškų, liaudies motyvų bei spalvų. Darbas ir kiti įrengimai parapijonams kainuosią $15,000.

Vyt. Širvydas.

KLAIDINGI ŽMONIŲ ĮSITIKINIMAI

Labai dažnai girdime kalbant, esą tas ar kitas žmogus įsikalbėjęs sau vieną ar kitą dalyką, įsikalbėjęs sau ligą. Visai sveikas ir normalus žmogus niekuomet jokių niekų, t. y. negalimų dalykų neįsikalbinėja. Tačiau nemaža yra žmonių labai pajrusiais nervais, labai bijančių vienos ar kitos ligos, nepaprastai kurių nors dalykų trokštančių, ko nors neapkenčiančių. Šitokiais ir panašiais atvejais žmonės tik apie jų troškimus, bijomus arba nekenčiamus dalykus ir galvoja, apie juos ir sapnuoja. Toks žmogus pagaliau prieina tokios būklės, kad apie kitokius dalykus ir negali galvoti. Visas dėmesys atrodo pririštas tik prie vieno dalyko. Tai yra jau savotiška liga. Tokių dalykų pasitaiko nemažai. Pav., sakoma: jis tik ir galvoja apie medžioklę, žvejojimą, meškeriojimą, kortavimą, šokimą, sportavimą ir panašius dalykus.

Neretai pasitaiko susirgti įvairiomis ligomis. Vistiek kokia liga žmogus besirgtų, ligos metu nervai pairsta. Žmogus pradeda ligos labai bijoti. Kiekvienas smarkesnis suskaudėjimas labai gadina nuotaiką. Baimė dar didėja. Šitokia perdėta ligos baimė labai sutrukdo gijimą, nes mažina pasitikėjimą savo jėgomis, naikina apetitą, užmuša viltį pasveikti. Labai įspūdingi žmonės net jau pasveikę dar bijo keltis ir vaikščioti ir nesitaiso.

Teko matyti žmonių, kurie įsitikinę, kad jei tik pasikels iš lovos, tai tuojau apalps ar net ir numirs. Tai ir guli bereikalingai, o begulėdami mažiau valgo ir dar labiau silpnėja.

Girdėjau apie žmogų, kuris buvo įsikalbėjęs, kad pas jį kojose yra ne kaulai, bet šiaudai. Ir jei tik jis atsistotų, žengtų bent vieną žingsnį, tai jo kojos tuojau sulūžtų. Šis žmogus nevaikščiojo kelerius metus. Vieną kartą susitarę kaimynai persirengė plėšikiškais rūbais ir užpuolė, neva norėdami "ligonį" nužudyti. Žmogus su "šiaudinėmis kojomis" tiek nusigando, kad užmiršęs apie savo įsikalbėtas šiaudines kojas šoko iš lovos ir nuo tariamųjų plėšikų pabėgo. Po to jau vaikščiojo kaip vaikščiojęs ir nebijojo, kad kojos suluš.

Arba vėl. Ateina žmogus pas gydytoją, iš išvaizdos visai sveikas ir skundžiasi, kad būdamas girtas prarijęs visą butelį su stiklais ir dabar tas butelis spaudžias širdį. Tik po didelių gydytojo aiškinimų, peršvietimų pavyksta įtikinti, kad viduriuose jokio butelio nėra.

Daug yra žmonėse klaidingų įsitikinimų.

M. L.

AR PAJĖGS SOVIETAI PAVALGYDINTI KARIAUJANČIUS NACIUS?

Sovietai pasišovė atlikti labai didelę pareigą: penėti Vokietijos prie nugarkaulio pridžiūvusį pilvą. Be to, sovietai pasišovė pristatyti Vokietijai visokių žaliavų, kad būtų galima kompensuoti alijantų blokadą.

Dabar nevienas protaujantis žmogus pastatys sau tokį klausimą: "Ar gali Sovietų Rusija išmaitinti Vokietiją?"

Visi žinom, kad Sovietų Rusija yra baisiai didelis kraštas. Taip didelis, kad sykį keliautojai užtiko vieną kaimelį, kur gyveno žmonės, kurie nieko nežinojo, kas dedasi plačiame pasaulyje. Jie nežinojo, kad buvo tokia carų dinastija, kuri valdė tą žemę, ant kurios jie gyvena per ištisus šimtmečius ir kad paskutiniojo caro jau nebėra, kad Rusiją šiandien valdo "draugas" Stalinas.

Nesykį patys rusai yra prisipažinę, kad jie daug ką negali pasakyti apie savo kraštą. Vienas garsus keliautojas tvirtino, kad sovietai žino tik du trečdalius savo krašto. Likusiame trečdalyje nėra jokių būdų, kad būtų galima įtraukti tą trečdalį į statistikos knygas. Vadinasi, jei sovietai nieko nežino apie tą trečdalį, tai nieko iš to trečdalio ir gauti negali, nes tenai nėra nei geležinkelių, nei nieko ir tenai žmonės gyvena visai kaip laukiniai. Iš jų neimanoma rekvizuoti joks nuliekamas maistas, nes jie ir patys jo užtektinai neturi. Tai tiek apie tą nežinomąjį trečdalį.

Dabar apie likusius du trečdalius USA Valdžios Komercijos Departamentas sako, kad pagal geriausias jų turimas žinis, tai Sovietų Rusijos žmonės vargiai sau turi užtektinai maisto, nes kolchozuos iškulti javai atitinka valdžios reikalams, ir tie javai eina milžiniškai sovietų armijai išlaikyti, taip kad eksportui visai mažai belieka. Kas lieka nuo armijos sunaudojama savo pramonės būtiniems reikalams.

Tai viena. Antra, padėkim, kad sovietai turi užtektinai visko. Bet argi sovietai bus tokie kvaili ir atiduos viską, ką jie turi perviršnaciams uždyką? "Ne, tavariščiai," pasakys Stalinas Hitleriui, "už kiekvieną pūrą grūdų duok man saują pinigų; gyvenkime kaip tikri bratkos, bet skaitykimės, kaip žydai . . ."

Tai, ot, kur išlenda yla iš maišo. Sovietų ir nacių bičiulystė ir visokie jų pažadai viens kitam padėti yra niekas kitas kaip niekam tikęs blofas, kuriuo jie mano dvasiniai alijantus sutramdyti, kad jie karą pralaimėtų.

Bet prancūzas, o ypač anglas, yra aštrus proto žmogus. Jis greit susigaudo kas kur ir kaip eina ir jis tokių pliauškalų nepaiso.

Sovietų Rusija ir prie geriausių norų negali daug sovietams padėti kiek tai liečia duonos pristatymą išalkusiems nacių pilvams, kuriuos naciams teks, gal, ilgą laiką nešioti vakarų fronte. Trumpam laikui sovietai gal ir galės papenėt nacius, bet kai išseks sovietų aruodai ir pratuštės nacių kišenis, tai, ot, ir bus kaput visas naujųjų tavariščių biznis.

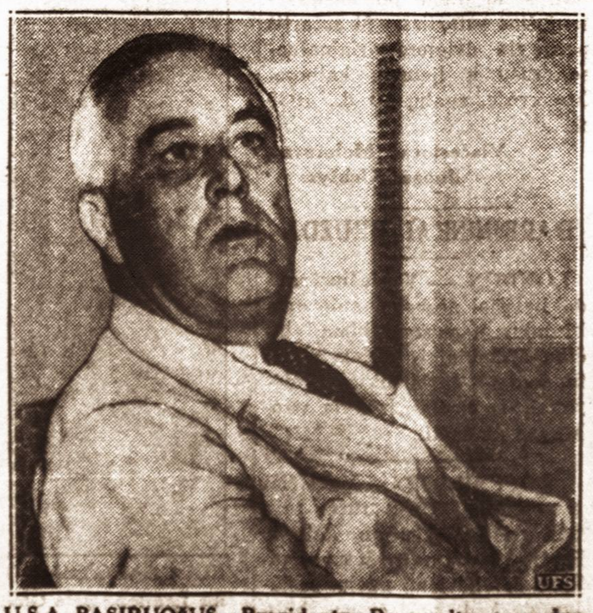

U.S.A. PASIRUOŠUS—Prezidentas Rooseveltas savo darbo kabinete. Jis pareiškė, kad U.S.A. yra labiau kaip bet kada pasiruošus apsisaugoti nuo įsivėlimo į Europos karą.

LIETUVA PASIRUOŠUS RIMTIES MOMENTUI

KAUNAS. — Sekamos organizacijos: Šaulių Sąjunga, Kariuomenės Pirmūnų Sąjunga, Kariuomenės Kūrėjų Sąjunga, Atsargos Karininkų S-ga, Tėvynės S-ga, Liet. Tautininkų S-ga, Pavasario Federacija, JŪR S-ga, Jaunosios Lietuvos S-ga ir Skautų S-ga išleido bendrą atsišaukimą į savo narius ir visuomenę, kuriame kviečiama šiuo sunkiu metu visomis išgalėmis saugoti krašto rimtį ir tvarką, padėti valstybės pareigūnams kovoti su gandų skleidėjais ir spekuliantais ir kt. asmenimis, kurie vienokiu ar kitokiu būdu stengiasi sudrumsti mūsų ramų gyvenimą. Toliau organizacijų nariai ir visuomenė raginama: taupyti, vengiant bereikalingų išlaidų, kovoti su girtavimu, nes jis silpnina dvasinį pajėgumą ir darbingumą, susilaikyti rengti tuščias pasilinksminimo pramogas, bet visus savo laisvalaikius skirti darbui, kuris stiprina tautos karingumą ir dvasinį pajėgumą.

Neraštingiausia pasaulyje tauta

Nors Kinija yra seniausia tauta pasaulyje, kuri jau trys tūkstančiai metų prieš Kristų buvo pasiekusi aukštą kultūros laipsnį ir žinojo raštą, tačiau kartu ji yra ir toji neraštingiausioji pasaulio tauta. Kodėl? Kinų raštas sau panašaus neturi, nes jų abecėlė turi apie 4000 ženklų, ko nė vienoj kitoj tautoj nėra. Žinoma, iš čia kiekvienam turi būti aišku, kodėl tiek daug yra neraštingų kinų. Norėdamas tokį raštą išmokti, kinas mokos visą gyvenimą. Bet ir tai nevisuomet išmokstama taip, kad būtų gailma skaityt senas Kinijos išminčių knygas. Todėl po revoliucijos, kuri sukrėtė kinų tautą ir paskatino energingam darbui, kinai susigalvojo raštą nors ir panašų senąjam, bet jau tik iš 46 ženklų. Šį jie vartoja dabar visur: laikraščiai ir knygos bei vadovėliai pilnai naujuoju raštu išsiverčia ir mintis išreiškia ne blogiau kaip nenuoju raštu. Iš 500 milijonų tautos iki šių laikų neraštingų būdavo beveik pusė (200 milijonų). Bet toks didelis nuošimtis beraščių tautai yra be galo žalingas ir todėl dabar Kinijoj įvestas privalomas pradžios mokslas, kad tuo būdu nors jaunieji apsišviestų.

MOTERŲ GYVENIMAS PRIEŠ 7,000 METŲ

Mesopotamijoj, kur buvo senovės Babilonas, rasta liekanos ir dokumentai, kurie rodo moterų gyvenimą prieš 7,000 metų. Gražioji lytis tuomet puošėsi, kaip ir dabar. Dėvėjo vilnones sukneles ir dažė veidus, kad priviliotų vyrus.

Jos eidavo į šokius, grodavo įvairiais muzikos instrumentais, o pramogos užsibaigdavo meiliškomis orgijomis, kuriose jausmai nebuvo varžomi.

KAI GERUOJU NEINA . . . Šitaip Londono policija priverčiama užsispyrėlius pasišalinti nuo ministrų kabinetų rūmų, kol ministrai tariasi. Mat, smalsuoliai perarti lenda, kad galėtų pirmieji viską sužinoti.

NAUJŲ KARINIŲ PAMOKŲ IŠDAVOS

Rašo Gen. Štabo Majoras Vytautas Bulevičius

(Tęsinys)

Savaime aišku, sensacinė spauda apie najuosius ginklus prirašydavo ir dabar tebeprirašo daugybę sensacijų. Teigiamu dalyku reikia laikyti tik tai, jog tos sensacijos dažniausia kuriamos ne Lietuvoje, bet užsienyje. Rimtas Lietuvos skaitytojas, jeigu mato, kad sensacingai kalbant apie naujus ginklus, cituojama užsienio laikraštis — dažniausia jau supranta, kad tokias citatas rimtai traktuoti neverta.

Naujų Ginklų Naudojimas

Visokiame atvėjuje — šiandien mes turime galimybę jau ne iš sensacinės spaudos fantazijų, bet iš tikro, plataus masto karo lauko studijuoti puolamosios ir ginamosios karo technikos santykius. Sekime labai atydžiai tą rungtyniavimąsi, kuris šių technikų tarpe vyksta — tai bus be galo naudingos pamokos. O be to ir įdomios! Išdrįstu tvirtinti, kad niekad neateis toks laikas, kad ginamoji technika visai nustelbtų puolamąją techniką, arba puolamoji technika padarytų visai bejėgia ginamąją. Taip buvo per amžius, taip bus ir ateityje. Betgi, kaip buvo 1914 metais, taip reikia manyti bus ir šiame kare, kad kai kuriais laikotarpiais atrodys, jog net šis amžinasis principas braška. Taip 1915-17 metais, du ištisus metus, Vakarų fronte atrodė, jog ginamoji technika esanti tiek stipri, jog puolimas pasidaręs beveik neįmanomas. Ir šiame kare, be abejo, pasirodys ir naujų ginklų. Tais ginklais gali būti net ir labai didelių nuostolių padaryta tam, kuris tokių ginklų panaudojimo nelauks, betgi vargu ar tenka laukti, kad atsirastų toks genijus, kuris tik dėka naujų ginklų panaudojimo jau nulemtų visą karą.

Šiuo atžvilgiu gražių pavyzdžių duoda buvęs Pasaulinis Karas. Vokiečiai jau 1915 metais būtų galėję tą karą laimėti, jei būtų įvertinę ką gali karo cheminės medžiagos (tuo laiku — chloras). Jeigu jie būtų prisigaminę chloro keliasdešimt kartų daugiau, negu faktiškai prisigamino, jei slapta būtų apmokę kariuomenę chlorą naudoti, jei savo strateginius rezervus būtų sugrupavę dujinių puolimų efektams išnaudoti — aišku — laimėjimas būtų užtikrintas.

1915 metais nuo palyginti menkų dujinių puolimų žuvo tūkstančiai nepasirengusių karių, gi, jeigu vokiečių puolimai būtų buvę dešimteriopai stipresni (o galėjo būti!) — būtų žuvę šimtai tūkstančių. Prancūzų ir rusų frontuose būtų atsiradę spragos jokiais rezervais neužkemšamos. Fronto pralaužimas būtų vokiečiams visai nesunkus dalykas.

(Bus daugiau)

VISAIP NORI PASIŽYMĖTI

Visuose pasaulio kraštuose galima sutikti žmonių, kurių vienintelis užsiėmimas yra vien tik naujų rekordų siekimams. Ypač rekordų siekiama mūsų laikais. Tačiau įdomu pažymėti, kad rekordų siekimas populiarus jau ir senesniais laikais. Štai keli nepaprasti senesniųjų laikų rekordai.

1890 metais buvo laimėtas rūkymo rekordas: vienas anglas per 11 valandų surūkęs 50 didelių cigarų. Kiek vėliau jo rekordą pralenkęs kitas asmuo, kuris per 12 valandų surūkęs 90 cigarų.

1893 metais Paryžiaus centrinio turgaus nešėjai surengę lenktynes su 100 kg. svorio nešime ant nugaros iki 30 kilometrų kelionės. Laimėtojas tą kelionę atlikęs per 14 valandų.

1932 metais vienas žinomas Londono gydytojas susiderėjęs visus metus išbūsiąs neprataręs nė žodžio. Tačiau jis visai nepakeitęs savo paprastojo gyvenimo būdo. Gydytojas savo įsakymus pradėjęs davinėti raštu ir ženklais. Po metų jis savo sanderį išpildęs ir už tai laimėjęs 1,100 sv. sterlingų atlyginimą.

Australijoje miško kirtėjai buvo susiderėję, kuris greičiau nukirs 70 cm apimties medį. Laimėtojas tokį medį nukirto per vieną minutę. Šokimo varžybose vienas paryžietis išsilaikęs 35 valandas, 33 min. ir 10 sek. Kažkoks pianistas be pertraukos išskambinęs 40 valandų.

Grupė lietuvių projektuoja statyti antrą cemento fabriką Lietuvoje. Šiam fabrikui vieta numatyta prie Akmenės.

Prasidėjus Europos karui ir pasunkėjus tarptautinei prekybai, Lietuvoje patariama namų savininkams centraliniam šildymui vartotą importinę kuro medžiagą pakeisti durpėmis ir malkomis.

KANADOS LIETUVIŲ GYVENIMAS

IŠ TORONTO PADANGĖS

KANADOS KARO ATGARSIAI

Įžengus Kanadai karan prieš Hitlerį, visuomenės gyvenimas mažai kuo pasikeitė. Nėra to rimto karo susidomėjimo, tos baimės, nerimo ir isterijos, kuri paprastai susidaro karo metu. Paviršutiniai žiūrint, atrodo, gyvenimas plaukia normale vaga, ir sunku įsivaizdinti, kad Kanada paskelbė karą Hitleriui.

Tiesa, dabar dažnai sutinkame gatvėje karininką ir išgirstame oru banguojantį karišką maršą. Bet tai tik mažmožis palyginus su militarinėmis scenomis ir judėsiais Centralinėj Europoj, kur taikos metu traukiniai, viešbučiai, aludės ir kavinės yra prisikimšę su prie šonų blizgančiais kardais karininkų ir policijos.

Stoka karinės atmosferos išplaukia, tur būt, iš to, kad per 25 metus pasaulio politinės ir industrijinės suirutės, streikų, karų ir revoliucijų bangose žmonės priprato reaguoti šaltai ir dabar kanadiečiai pro pifštus žiūri į šį karą.

Dabartinė Kanados liberalų vyriausybė, po vadovyste Makenzie King, labai taktingai veda visuomenės gyvenimą, kas prisideda prie tokios normalės nuotaikos palaikymo.

Karo saugumo įstatymai (War Measures Act) mažai paliečia lojališkų žmonių teises. Nuo jų kiek nukentėjo tik Berlyno - Maskvos ašies agentai. Bet ir tai prasižengėliai teisiami su didžiausiu atsargumu ir taikoma visai maža drausmė. Pirmojo pasaulinio karo metu, 1914-18 m., J. A. V. agitatorius prieš karą ir net paprastus pacifistus priteisdavo po 20 metų sunkiųjų darbų kalėjimo. Šiandien už tokius prasižengimus Kanados teismai nubaudžia 30 dienų paprastu kalėjimu, suprantama, atsižvelgiant į tokio prasižengimo aplinkumą ir asmens karakterį.

Įvykusiame Toronte baptistų kunigų suvažiavime milžiniška balsų didžiuma atmetė rezoliuciją, kurioj buvo pažymėta, kad bažnyčia nebūtų naudojama "rekrūtavimo centru." Kunigas W. M. Hayer karštai pareiškė, kad jeigu Hitleris laimėtų karą prieš santarvę, bažnyčios Kanadoje būtų panaikintos.

Paskutiniu laiku pradedama imti darbininkus amunicijos darbams. Kanados karo reikmenų gamybos pajėgumas labai didelis. Per paskutinį šimtmečio ketvirtdalį, Kanada perėjo iš paprastos ratų, vežimų ir ūkių mašinų gamybos į milžiniškai galingą sunkią industriją. Prie tokio spartaus sunkios pramonės išsivystymo daug prisidėjo 1914 m. karas, kuomet iš Anglijos plaukdavo amunicijos užsakymai sumoje 50 milionų dol. per mėnesį. Tuomet Kanada pagamino tik vien kanuolėms šovinių 24 milijonus. Dabartiniu laiku motorų pramonė gali pagaminti 250,000 įvairių motorinių vežimų: tankų, sunkvežimių ir tam pan. Mineralų produkcija siekia $500,000,000 ir manufaktūrinė pramonė — 3 milijonus į metus.

Penkto wardo aldermanas, Stewart Smith, kuris puikiai pasitarnavo Stalino - Hitlerio ašiai kritikuodamas Čemberlaino ir Deladier politiką, matomai, pasiliks miesto tarybos nariu iki sekančių rinkimų, kurie įvyks pabaigoje šių metų.

Šių rinkimų su nekantrumu lauks visas miestas. Įdomu bus pamatyti, kaip dabar balsuos ateiviais apgyventas rajonas, kur komunaciai susuko didžiausius propagandos lizdus. Mes spėjame, kad lietuviai nesiduos save komunistams išprovokuoti šiuose rinkimuose. Jų pralaimėjimas šį kartą užtikrintas.

Kuomet Hitleriui pasidarė sunkiau smaugti ir draskyti Lenkiją, Stalinas pasiuntė raudonąją armiją jam pagelbai. Tuomet nacių armijos pasitraukė atgal ir raudonarmiečiai prislinko net prie Vislos upės. Mūsų komunacių spauda, kad įtikinus savo tamsius pasekėjus, jog tarp Hitlerio ir Stalino nėra susitarimo, sušuko: žiūrėkit, kur raudona armija žygiuoja, ten naciai traukiasi. Bet jie neilgai džiaugėsi. Už kelių dienų jau ne naciai traukėsi, bet Stalino armija nusinešdama nuo Vislos iki Bugo upės. Dbar komumnacių spauda tyli. Kažin kaip ilgai lietuviai darbininkai duosis save mulkinti?

Neseniai Maskva pasisiūlė (propagandos sumetimais) Anglijai sudaryti prekybos sutartį. Anglija į tokį pasisiūlymą šaltai pažiūrėjo. Bet vietos komunacių savaitraštis, Clarion, uždėjo ant pirmo puslapio didžiausią antraštę "Anglija nori prekybos su Sovietais." Kokia biauri melagystė! Kaip supuvusi nacių - komunistų propaganda. Ne gana to, ant to paties puslapio agituojama skaitytojus platinti Clarion ir pinigais remti, nes tik jame teisybė rašoma.

K. Bure.

TORONTO LIETUVIŲ JAUNIMAS

Rašo A. Yurtis

Toronte randasi apie 1,000 lietuvių, išsiblaškiusių po visą miestą. Čia nėra tokio lietuviško rajono kaip Chicagoje ir kituose didesniuose Amerikos miestuose.

Tačiau daugiausia lietuvių gyvena prie Gorwall ir Dundas gatvių, vakarinėj miesto dalyj, kur randasi ir lietuvių katalikų bažnyčia. Ją lanko gan skaitlinga lietuvių grupė. Piknikai, šokiai ir kitos pramogos sudaro dalį parapijos visuomenės veiklos. Parapijos svetainėje mokosi dainuoti ir bepartyvis "Aušros" choras, vadovaujant Pr. Motėjūnui ir L. Pociui.

Jau du metai kaip čia gyvuoja Katalikų Jaunimo Organizacija, su vyresnių ir jaunesnių mergaičių skyriais, taigi ir su jaunų (visokio amžiaus) vyrų skyriumi. Šios organizacijos jaunimas daugiausiai veikė ir veikia sporto srityje pasiskirstę į 3 komandas: jaunesnių (Junior) mergaičių alleyball, vyresnių — softball ir vaikinų komandos. Pirmais (1938) ir šiais metais visos trys komandos gyvai dalyvavo rungtynėse prieš galingą vietos parapijų komandas. Labai puikiai pasižymėjo jaunesnių mergaičių volley-ball komanda 1938 m. laimėdama vakarinės miesto dalies čempionatą. Gerai pasirodė ir vyresniųjų mergaičių tymas, kuris šiais metais išėjo laimėtojų iki semi-finalų. Kiek prasčiau sekėsi "jaunuolių" vyrų komandai.

Iš pavienių Toronto lietuvių sporto žvaigždžių labiausiai pasižymėjęs bėgio greitumu, tai Alfredas Zigis, 24 m. amžiaus. Alfredas laimėjo daug medalių, taurių demontruojančių jo atsižymėjimus. Šis jaunuolis, 1934 m. laimėjo Kanados High School čempionatą 100 ir 200 angliškų mastų bėginyje. Tokiu pasižymėjimu jis laimėjo kelionę į Australiją, kur atstovavo Kanadą visos Britų Imperijos rungtynėse. 1936 m. Alfredas išbėgo trečiu Kanados olimpijados rungtynėse. Šiais metais, liepos 10 d. New Yorko valstybėje išbėgo antru geriausiu rungtynėse prieš žymesnius Amerikos bėgikų sportininkus. Jis nubėga 440 angliškų mastų (yards) į 50 sekundų. Geistina, kad kada nors šis jaunuolis bėgtų prieš žymesnius Amerikos lietuvius bėgikus ir tikimės jis pakeltų Toronto lietuvių jaunuolių prestižą.

Kiti puikiai pasižymėję įvairiose sporto šakose, tai broliai Annis, Bill ir Frank Stukai. Annis 24, Bill 23 ir Frank 21 metų amžiaus. Jie visi trys lošia futbolą, krepšinį ir čiužinį (hockey). Tačiau labiausia yra pasižymėję futbolėj. Jie dalyvauja Toronto Argonaut kliubo komandoje, kuri laimėjo 1937-38 metų visos Kanados Dominijos čempionatą. Šie jaunuoliai suvaidino svarbią rolę išlošiant Kanados futbolo čempionatą Torontui. Kanados sporto pasaulyje jie plačiai žinomi. Broliai Stukai, Annis, Bill ir Frank, tai trilypis pavojus savo oponentams. Jie greit bėga, smarkiai spardo ir sparčiai perduoda bolę.

Šale brolių Stukų ir Zizio iškyla Kanados sporto pasauly 18 metų jaunuolis Arturas Vilkaitis (Arthur Walker). Dabartiniu laiku mūsų dėmesis nukreiptas į šį jaunuolį. Jis lošia baseball, futball ir krepšinį. Bet už vis geriausiai jam sekasi lošti krepšinį. Sporto kritikai žiūri į šį jaunuolį, kaip į galimą būti geriausį Toronto krepšinio lošiką. Dėka tokio pasižymėjimo, Arturas buvo pakviestas Queens Universiteto, Kingston, Ont., sporto komandon, kur jis lošia ir mokosi palengvintomis sąlygomis.

(Iš Jaunimas)

Torontiečių dėmesiui

Beveik per visą pusmetį jaunuolis Stasys Matušaitis pristatinėjo Vienybę su Kanados puslapiu į namus daugelio gerų lietuvių. Bet atėjus rudens metui ir artinantis šalčiams, toksai pristatinėjimas neįmanomas. Todėl su šiuo numeriu pristatinėjimą į namus sulaikome. Nuo šio laiko Vienybę su Kanados puslapiu bus galima gauti pas Pietraszko, 722 Queen St. W. ir "Prosvita," 324 Queen St. W. Bet dar geriau būtų, jeigu ikĩ šiol skaitanti užsiprenumeruotų. Prenumerata dienraščio metams $5.00, pusei metų $2.75 ir tik su Kanados puslapiu $2 metams.

Per paskutinius 6 mėnesius Vienybė daug prisidėjo prie Toronto lietuvių kultūrinio gyvenimo, skelbdama ir aprašinėdama parengimus ir susirinkimus įvairių organizacijų: SLA, parapijos, Aušros choro, TMD ir kitų. Ir galbūt tik dėl to šį metą šių organizacijų parengimai buvo pasekmingesni. Suprantama, daug pasitarnavo ir Chicagiškis dienraštis. Dėl to reporteriams šių dienraščių priklauso didelis pliusas dėl išvengimo polemikų vienų prieš kitus. Tai kultūros požymis!

MELDĖSI UŽ TAIKĄ—Britanijos karalius Jurgis VI apleidžia Westminsterio Abatiją po specialių pamaldų, kuriose visa karališkoji šeima meldėsi, kad grįžtų taika.

SPALIŲ 9-TĄ PROF. KAZ. PAKŠTO PASKAITA BROOKLYNE

Rašo **Jonas Valaitis**
Lietuvių Radio Balso Vedėjas iš WCNW, Brooklyn, N. Y.

Šiemet spalių devintoji kitokia, negu buvo per 20 metų. Šiemet spalių 9 d. Vilnius jau ne lenkų, bet rusų okupacijoj, o *pagal spalių devintosios telegramas, perduodamas Lietuvai*, bet ta sąlyga, kad gudams ir kitoms tautoms Lietuva suteiktų autonomines teises. Dėl to ši spalių 9 d. buvo itin svarbi. Juk nuo minėjimo formos gali atsiliepti net paties Vilniaus likimas *Neapgalvotais minėjimais galime net pakenkti!* Dėl to prof. Pakštas, šiuo momentu į mūs koloniją pakliuvęs, buvo kaip iš dangaus iškritęs. Ir dėl to jo paskaitos, kuri buvo tikrai lekcija (su mažu partijos dažu) verta išgirsti kiekvienam lietuviui. Grand Paradise salė klausytojų buvo pilna, nors jų galėjo būt dar daugiau, nes tokių paskaitų ir tokių kalbėtojų nedažnai sulaukiame.

Pats prelegentas

Prelegentas, būdamas geriausias Lietuvos geografas, dabar profesoriaująs Kalifornijos universitete, yra nepaprastai geras kalbėtojas, apie kalbamuosius dalykus gerai žino. Gal perdaug entuziastingas, o kartais pasako daugiau kaip agitatorius, ne profesorius. *Bet jis pažįsta mūsų publiką, o kadangi jam svarbu jai įdiegti tautos meilę ir savo ideją, tai gestais ir išsireiškimais dramatizuoja.* Ir tas profesorių dalinai pateisina.

Dėl ko ne vienas minėjimas?

Eidamas klausyti profesoriaus paskaitos, pykau, kam tuo patim laiku mūsų kita tautos dalis rengia prakalbas kitoj salėj. Juk *vertėjo Pakšto visiems klausyti*, o iš jo pasimokius kitą dieną visiems kitiems kalbėtojams, rėžti kalbas, jau kaip mes išmanome, atmetus Pakšto neiškestą paminėti savo partijos pažiūrą, nors gražiai pareikštą ir gana tolerantingą kitiems. Bet ne viena spalių 9 d. pramoga įvyko šiemet gal ir dėl originalių rengėjų kaltės. Per eilę metų mes vis stengiamės, kad *tautos šventės būtų švenčiamos visų lietuvių drauge*, vistiek ši pramoga skelbta ir pabrėžtinai pakartota rengta tik Katalikų Federacijos, nors svečių tarpe buvo visų pažiūrų žmonių, pradedant Laisvės komunistų vyriausiu vadu, baigiant tautinių organizacijų vadais. Ypač šiuo momentu buvo svarbu parodyti tautos griežtą vieningumą. *Toji vieningumo dvasia, tiesa, mumyse yra, tik dar nesugebame prisipažinti, kad ją norime visi drauge pareikšti.*

Tai mano pamokslas, kurį pasakau trokšdamas tautos vieningumo bent tautai pavojingame valstybės išsilaikymo momente. Dabar dėl prelegento pareikštų minčių.

Inspiruojantis kalbėtojas

Prof. Pakštas, neakademine, visuomenei suprantama kalba, perbėgo Lietuvos kaimynų istoriją ir geografinę padėtį, nušviesdamas ir šių dienų įvykius. Nurodė kiek aukštai kultūroj pakilę Suomiai gali būti Lietuvai pavyzdys. Jo nuomone, Suomija negalės toleruoti Sovietų dominacijos, kuri reiškiasi Pabaltijo valstybėse. Pasidžiaugė, kad Latvija, universiteto studentų skaičiumi, iš 70-ties valstybių, proporcionaliai, yra pirmoji, o Lietuva laimėjus net 4-tą vietą

Lietuvos pažanga

Prelegentas pareiškė, kad mokslo srity Lietuvoj ir *Lietuvos kaimynuose yra įvykęs* stebūklas. Pradžios mokyklų dabar Lietuvoj 6 kartus daugiau nei prieš karą buvo, gimnazijų ir aukštųjų mokyklų net 14-ka kartų daugiau. Ir svarbiausia, kad senosiose valstybėse aukštąjį mokslą pasiekia tik pirklių, valdininkų, aukštuomenės žmonės, o Lietuvoje ir jos kaimynuose — pačių tamsiausių *kaimiečių vaikai. Jie lėtai galvoja, bet stiprios dvasios, mažiau ceremonijalūs, bet tiesmuki ir teisingi.*

Pramonėj, prekyboj pažanga *Lietuvoj padaryta stebūklingai didelė. Ji visus stebina!*

Knygų leidimu Lietuva pažengusi 1000%! Juk per metus *dabar išleidžiama 1,300* knygų, kai prieš karą išleisdavo tik iki 200-ties. Net lenkų Dr. Merkelis straipsny "Nuo Aušros iki Enciklopedijos" rašydamas apie Lietuvą, ją nepaprastai išgyrė ir ragino *lenkus iš Lietuvos pasimokyti. O juk Lietuvos atgimimo dvasia tik prieš 50-tį metų pradėjo reikštis, ir tik per 20 m. Lietuva atstatyta. Nestebėtina, kad ir pilnai demokratinei tvarkai Lietuvos gyventojai nebuvo ilgai subrendę.*

Nelaimės jungia

Čekoslovakijos žuvimas Lietuvos inteligentiją paskatino subruzti ir visas grupes suartino sunkų valstybinį darbą vieningai dirbti. Lietuva šiandien įvertina kiekvieną lietuvį, kurių pasauly tiek maža — tik 3 milijonai! *Stengiamasi taupyti visus lietuvius, kad jų visų kūrybiniai darbai pasiektų tikslo.*

Reikšmingas ir vertas įsidėmėti prelegento pareiškimas: *"Jei aš per 10 m. esu krikščioniškojo jaunimo priešaky, tas man nesuvaržo teisių skelbti tautinės vienybės".* Prelegento manymu, didžiausia lietuvių *katalikų partija privalo, ne tik neatimti kitoms grupėms teisių, bet, priešingai, jų turi daugiau duoti.* Esą, reikia gerbti žmogų tokį, koks jis yra, o ne tik tokį, koks nori kad jis būtų. Tos mintys ir paskatinusios visas grupes Lietuvoje šiandien taip harmoningai veikti. Prie to, anot prelegento, ėjimas į bažnyčią arba vadinimas savęs kataliku, dar nereiškia tikrąją krikščionybę - katalikybę. Jei tokiu būti, tai privaloma ir gyventi pagal krikščionybės nurodymų. Tas kelias, esą, katalikus ir suvedęs su kultūringais socialistais ir laisvamaniais drauge dirbti. Prelegentas ragino ir išeiviams būti vieningiems. Esą, jei šeimai užeina nelaimė, ir tenka mirti, tegul ji miršta santaikoj. Kai lieka gyvų, tie apie jūos gerai mano.

Ką lietuviai duos?

Prelegentas pasako ir dėl ko lietuviai turi gyventi, kaip lietuviai. Mūsų kalba seniausia ir gražiausia arijų kalba. Lietuviai yra raktas į baltosios rasės širdį. Dar lietuvių tauta negavo progos pasakyti pasauliui savo žodžio kultūroj, muzikoj, moralėj, dainoj, žmoniškume. Mūs tauta dar nepaskelbė ideało, kuris įprasmintų gyvenimą. Mūsų tautai krinta pareiga atgaivinti tikrojo žmogaus kilnųjį jausmą. Dėl to Lietuva turi savo giminę išlaikyti.

Tai maždaug pirmosios paskaitos dalies nudriektosios mintys, kurias spėjau sugriebti. Pertraukos metu Apreiškimo parapijos vargoninkui J. Jankui akompanuojant, padainavo p-nia Bujokienė, solo. Paskui p-lės Maslauskaitė ir Dragūnaitė dainavo duetu. Vakaro vedėjui, Amerikos red. J. Laučkai paraginus, parinkta aukų. Kaip vėliau patirta, jų sumesta $55.

(Tąsa ant 4-to pusl.)

Kas liečia Vienybės korespondentus, mes ir ateity mėginsime vengti bereikalingų ginčų, išskyrus, suprantama, sabotažninkus iš nacių-fašistinio lagerio ir kai kuriuos vyrus pletkininkus, kurie liežuviavimu ryžtasi pakenkti suminėtų organizacijų augimui.

Vienybės Koresp. Štabas.

Toronto parapijos vakarėlis

Šį sekmadienį, spalių 15, 8 val. vak., lietuvių parapijos salėje, įvyks smagus parapijos moterų suruoštas vakaras. Bus kavos, užkandžių ir šokiams grieš geras orkestras po vadovyste Janašesko.

Šis vakaras ruošiamas pagal pareikalavimą tų, kurie dalyvavo panašiam vakarėlyje dvi savaitės atgal ir labai smgiai praleido laiką. Parapijos moterys mano ruošti tokius vakarus kas antrą sekmadienį.

Valcuotojas.

KNYGŲ SĄRAŠAS

Vienybėje neseniai iš Lietuvos gauta žemiau pažymėtos knygos. Jos visos yra įdomios skaityti ir su kai kuriomis verta susipažinti. Knygos parduodamos žymiai nupiginta kaina. Reikalaukite knygų asmeniškai, arba pasiųskite atviruką administracijos adresu ir reikalaujamos knygos Jums bus tuojau pasiųstos

V. Krėvė, Krėvės Raštai X t. 217 pusl.	.60
Anatole France, Taisa, Romanas, 205 pusl.	.50
V. Dovsinaitė, Janina arba Naujoji moteris, 240 pusl.	.60
H. G. Wells, Pasaulių Karas, 175 pusl.	.50
Vyt. Bičiūnas, Mano Apysakos, 174 pusl.	.50
Pastogės Filozofas,	.50
Attmannsbacher, Napoleono I Meilužė, 120 pusl.	.50
J. Kraševskis. Karalių Motina, I t., 216 pusl.	.50
V. Stefansson, Eskimas Kekas, vaikams kn., 168 pusl.	.40
Vyt. Alantas, Artisto Širdis, novelės, 207 pusl.	.50
J. Kraševskis, Karalių Motina, II t., 219 pusl.	.50
E. Thompson, Vinipego Vilkas, vaikams kn., 96 pusl.	.40
N. Nammarstrom, Trys Gamtos Pasakos, vaikams, 160 psl.	.40
Liudas Gira, Žygio Godos, poezija, 118 pusl.	1.00

Be šių aukščiau pažymėtų yra ir kitų įvairiausių knygų, kaip poezijos, scenos veikalų, daugiau pritaikintų mūsų gyvenimo aplinkybėms, prozos, beletristikos, apysakų, romanų ir kt.

Ypač tinkamų yra scenos veikalų, kaip komedijų, dramų, tragedijų ir operečių, kurias pastatyti lengvai įmanoma ir mūsų išeivijos gyvenimo sąlygose.

Kreipkitės į Vienybės administraciją ir Jūsų pageidaujamos knygos bus pasiųsta. Užeikite asmeniškai ir pasirinkite. Vienybės knygyne gausite įvairiausių knygų žymiai nupigintomis kainomis.

BROOKLYN LABOR LYCEUM

SALĖ IR PARKAS
Vedėjas J. H. HOFMANN,
947-959 Willoughby ave
BROOKLYN, N. Y.
Didelės ir mažos salės baliams, koncertams, vestuvėms ir susirinkimams. Parkas piknikams ir žaidimams.
Didelė moderniška scena—Moderniški įrengimai — Gražus kambariai
Telefonas STagg 2-3842

Išėjo iš spaudos naujai pertaisyta ir patobulinta
LIETUVIŲ KALBOS GRAMATIKA
Sutaisė ir papildė kun. Dr. J. Starkus
Gramatikoje išdėstyta: Fonetika, Morfologija, Sintaksė. Visos kalbos dalys ir pagrindinės rašybos taisyklės Linksniavimas ir asmenavimas. Kirčio mokslas ir rašyba
KAINA NUPIGINTA. TIK $1.00 (DOL.)
Tuojau reikalaukite VIENYBĖS administracijoje
193 Grand Street, Brooklyn, N. Y.
Kam yra patogu reikalaukite pas Liet. Spaudos B-vės prez.
A. S. TREČIOKĄ, 314 WALNUT ST., NEWARK, N. J.

VIENYBĖ

SPALIŲ 9-TĄ PROF. KAZIO PAKŠTO PASKAITA BROOKLYNE

(Tąsa iš 3-čio pusl)

Vilniaus reikšmė

Antrąją paskaitos dalį prelegentas skyrė išimtinai Vilniaus kraštą apibudinti ir atpasakoti jo reikšmę.

Dabartinėj Vilnijoj, teritorijoj, kuri dar 1920 m. Rusų pripažinta Lietuvai, gyvena pusantro milijono žmonių. Tai istoriškiausia Lietuva. Pilys kaip Gedimino Vilniuje, Medininkų, Gardino, Trakų daug apie Lietuvą pasako. Į tas lietuvių gyvenamas žemes iš rytų, pro Minską, nuolat skverbėsi rusų, o iš pietų, pro Gardiną, — ėjo lenkų įtakos. Vytauto valdytosios Lietuvos teritorijose dabar gyvena 56 milijonai žmonių. Turtingiausios žemės yra Ukrainoj. Lietuviai turėjo energijos perteklių. Tą energiją naudoti jiems sekėsi kardą valdyti ir tuo būdu užkariauti daug žemių. Bet užkariautojai lietuviai buvo mylimi, nes jie turėjo sveiką ekonominį sensą, buvo talentingi administratoriai, geri politikai, mokėjo gražumu valdyt.

Mūs istorinė nelaimė

Lietuvos istorinė nelaimė ta, kad mūs maža tauta perdaug išsiplėtė. Geriausios jėgos pradėjo išplaukti kitur. Maža Lietuva davė dinastijas Lenkijai, Čekams, Lietuvos vadai išsibarstė Rusijoj, Gudijoj, Vokiečiuose. Lietuvos kraujas praskydo. Savam krašte pasidarė tuštuma, kurią užpildė svetimos įtakos. Lietuvos valstybinė kalba darėsi rusų kalba, o 17 amž. pabaigoj — lenkų kalba. Mat, anais laikais kalbų klausimo nebuvo, tik teritorijos ambicija. Galvota valstybiškai, ne kalbiškai ar tautiškai. Jei krikščionybę Lietuva būtų priėmusi 50 m. anksčiau, gal šiandien Varšuva, Maskva kalbėtų lietuviškai. Mat, kai kultūra su krikščionybe ėjo iš Italijos į Prancūziją, iš ten į Vokietiją, iš jos į Lenkiją, o paskui į Lietuvą, su ja atėjo ir tų tautų įtakos. Balų, miškų atskirta Lietuva pavėlavo priimti krikščionybę ir tas daug lietuviams kaštavo.

Lenkiškai kalbą lietuviai

Geriausiai Lietuvos vargus apibudina 9 tomų Lietuvos istorijoj, ją 19-tąjame šimtmetyje parašęs Narbutas, rašęs lietuvių dvasioj, bet lenkų kalba. Daugiausiai lietuvius su lenkais sujungė 1863 m. sukilimas, kai Muravjovas, korikas, bendrai lietuvius ir lenkus kankino. Tada pasidarė vienas interesas. Nuo to laiko lietuviai vadovavo lenkų gyvenimu. Ir lietuviams pavyko Lenkiją subudavoti. Juk Beckas tik pirmas lenkų ministų pirmininkas, ne lietuvių kraujo, kuris ir pražudė Lenkiją. Pilsudskis, valdydamas Lenkiją, dažnai savo vadams pareikšdavo, kad jei gautų pustuzinį ministerių iš Kauno, tai jo valstybės reikalai kitaip eitų . . .

Vilnijos gudai, buvę lietuviai

19 amž. pirmojoj pusėj Vilniuje vyraujanti kalba pasidarė gudiška. Tai rusų ir lenkų kalbų mišinys. Ja buvo galima susikalbėti su rusų valdininku ir lenkų ponu ir klebonu. Žmonės liko be tautinės sąmonės. Kai lietuviai turi pusę milijono dainų, gudai jų visai neturi. Lietuvių dainas pamiršo, o savo nesukūrė. Tai jaunosios tautos pažymys. O lietuvių dainos kurtos per pusantro tūkstančio metų! Taigi, vilnijos gudai yra tik vakarykščiai lietuviai. Bet grynų lietuvių yra išlikusių Breslaujos, Švenčionių ir kitose vietose gana didelės salos.

Vilnius Lietuvai reikalingas

Pagaliau, pats Vilnius nuo Lietuvos Vievio tik 22 m. (15 mylių) tad, jo šviesos nakties metu matyt nepriklausomoj Lietuvoj. Miesto 200,000 gyventojų, su labai prastomis žemėmis ir ūkiais, — neturi maisto. O artimos *derlingos Lietuvos žemės visą laiką Vilnių maitino.* Tuo tarpu Vilniaus pramonė buvo ir tebėra reikalinga Lietuvai. Lenkams Vilnius buvo ekonomine našta. Bet jų netvarkingas ūkis ir nuvarė valstybę į pražūtį. Taigi, *Vilniui be Lietuvos sunkiau, negu Lietuvai be Vilniaus. Jei Lietuva atgauna Vilnių, tuojaus ten steigtų pienines, kooperatyvus ir kitokias kraštą keliančias įmones.* Ko daugiausiai vilniečiai bijo, tai kalbos. Jie lietuviškai kalbėti prastai moka. 2-3 kalba lenkiškai, 10% — žydiškai. Bet rusų Vilniuje daugiausiai nekenčia. Vilniečiai pašėlę patriotai. Prelegentui 1929 metais Vilniuje tekę skaityti projektą, kaip Lietuvą valdyti Šveicarijos pavyzdžiu: leisti naudoti lietuvių, lenkų ir gudų kalbas. Nors projektas atmestas, bet jis sulaukė daug pritarimo. Šveicarija, jau 700 metų demokratija, pradžioj ir labai daug vargo iki susiprato 4 kalbas vartoti.

Bijo rusų kankynių

Prelegento nuomone, dabar, rusams dominuojant Pabaltijy, gali Lietuvą ištikti baisi nelaimė. Blogiausiai, sako, *susidūrime gali nuo rusų žūti 3,000 geriausių lietuvių tautos smegenų. ¼ milijono lietuvių ūkininkų gali netekti ūkio, namų savininkai savo namų.* O tai baisu! *Dėl to prelegentas ragino bent išeivius būti vieningais ir pasiruošusiais nelaimėj gelbėti savo brolius. Mums neturi dingti lietuvių nei vieno!* Jei Rusai nustoja milijonų žmonių, tai iš 180 milijonų gyventojų vėl per metus atauga 3 milijonai. O lietuvių?...

Po kalbos, salė kėlė ovacijas, o pirm. J. Laučka perskaitė susirinkusiųjų užgirtą rezoliuciją, kurią pasiuntė įvairių valstybių pasiuntinybėms Washingtone. Rezoliucijoj suminėta, kad Vilnius yra istorinė Lietuvos sostinė, kad jis Rusijos, Tautų S-gos ir kitų valstybių pripažintas Lietuvai, kad Lietuva, nenorėdama su lenkų kariuomene susidurti, karu nėjo Lietuvai padarytos skriaudos atitaisyti, ir pagaliau, prašo pasaulinės taikos siekiant, pataisant tarptautines klaidas, Vilniaus kraštą Lietuvai grąžinti. Gaila, kad ir rezoliuciją pasirašydami mini tik Katalikų Federaciją. Ar tik katalikams rūpi Vilnių atgauti? Šiuo atveju, būtų geriau, kad ir bolševikai ir visos kitos lietuvių grupės to reikalautų, o jų ten ir buvo.

Jonas Valaitis.

Ekspliozija užmušė 3, daugelį sužeidė

Pereitą antradienį tarpe Lexington Ave. ir 23-čios gatvės, New Yorke įvykus smarkiai ekspliozijai užmušta 3 žmonės ir 25 sunkiau ar lengviau sužeisti. Į nelaimės vietą tuoju atvyko policija ir ugniagesiai. Sužeistieji, suteikus skubiąją pagelbą, nugabenti į ligonines.

Ištyrus įvykį, yra manoma, kad sprogimas įvyko nuo buvusios kiauros geso triūbos, kuri sprogusi prikišus degantį degtuką. Sprogimas buvęs toks garsus, lyg šaudymas. Pasėkoje apgriauti ir apardyti namai.

Tautininkų klubo mėnesinis susirinkimas

Šiuomi pranešame, kad Tautininkų Klubo mėnesinis susirinkimas įvyks šio penktadienio vakarą, 8 val., Tautininkų klubo buveinėje.

Visi nariai ir kandidatai kviečiami laiku ateiti, nes po susirinkimo, av. inž. A. F. Vasiliauskas laikys paskaitą labai žingeidžioj temoj iš dabartinių įvykių Lietuvoje.

T. K. Valdyba.

Dr. Bičiūnas nepradės privatinės praktikos

Vienybėje buvo pažymėta maloni lietuviams žinia, kad jaunas ir gabus lietuvis Dr. Alfredas D. Bičiūnas baigė mediko ir chirurgo mokslą ir po atostogų, sugrįžęs iš St. Louis, Mo., imsis privatinės praktikos. Dabar teko sužinoti, kad tokis pranešimas buvo klaidingas. Dr. Bičiūnas yra pasiryžęs dar toliau tęsti savo studijas ir specializuotis ligoninėse. Kuomet jis stos į privatinę praktiką, dabar pasakyti neįmanoma. Greičiausiai dar metus kitus jisai specializuosis chirurgijoje ir medicinos prktikoje ir tik po to pereis į privatinę praktiką.

Bostono Radijo

So. Boston, Mass. Lietuvių Radio Korporacijos programos:

Šeštadienį, spalių 14 d. programas per stotį WORL, 920 kil., 8:30 iki 9 val. ryte. Žinios, muzika, dainos, Radio konkrestas.

Sekmadienį, spalių 15 dieną nuo 9:30 iki 10:30 ryte. Trijų žvaigždžių orkestras iš Hudsono, dain. Ieva Sideriūtė iš Hudsono, duetus dainuos Ona Markūnienė ir K. Perednienė iš Hudsono.

Po programui prašome parašyti laiškelį ar atvirutę į stotį WORL, Lithuanian Program, Boston, Mass., pranešdami savo įspūdžius.

St. Minkus, garsintojas.

Pati nusižudė

Mrs. Elsie Gibney palikusi notą sūnui, kad sveikatos netekimo priežastimi nusižudo, atsukusi gesą nusinuodijo.

Šiltos dienos

Pereitą pirmdienį ir antradienį temperatūra pasiekė vasaros temperatūros. Antradienį šiluma pasiekė 86 laipsnių. Newark, N. J. buvę net 90.

Amerikonų spauda rašo, kad panašus oras buvę 1919 metais. Spalių 10-ji buvusi šilta kaip ir šiais metais.

Esant gražiam orui miesto parkai žmonių pilni. Pajūryje taip pat lankomasi.

Susivedė, Vedybų ir gimtadienio minėjimas

Sekmadienį, spalių 8 d. susivedė p-lė Olga Vyšniauskaitė, 67 Stagg St., su Charles Straigiu, 32 Scholes St., abu Brooklyne.

Spalių 7 d. Jonui ir Domicelei Blekams, sulaukusiems 30 metų vedybinio gyvenimo, surengta puota juos pagerbti. Daugiausiai pagerbtuvėmis rūpinosi svočia p. Neikūnienė, 66-39 Clinton Ave., Maspethe, kuri vestuves papuošė Scholes kepyklos keiku.

Spalių 7 d. pp. Kurams, gyvenantiems Jay Ave., Maspethe, jų vedybų 25 m. sukakties proga surengtas gražus bankietas. Svočia p. Šablevičienė, 16 Evans St., Central Brooklyne puotą taip pat papuošė Scholes keiku.

Sekmadienį, spalių 8 d. Edvardas Malašauskas, 130 Meserole St., Brooklyne, minėjo savo gimtadienį.

J. Valaitis.

PARDAVIMUI

Parduodama lietuvių grožio salonas. Įsteigtas 15 metų atgal. Naujai pertaisytas ir moderniškas. Geroje biznio vietoje. Pusė sumos įmokėti iš karto.

Sužinoti: Vienybės administracijoje, 193 Grand St., Brooklyn, N. Y.

CLEMENT VOKETAITIS
Advokatas
50 COURT STREET,
Brooklyn, N. Y.
TEL.: TRIANGLE 5-3622
168 GRAND STREET,
TEL.: EVERGREEN 8-7179

KADA, JŪS DAUG VALGOT! GERIAT! RŪKOT!

PAŠALINA SKAUSMĄ VIDURIUOSE
GREIT BLAIVINA
Parduodama Baruose ir Restauracijose
COSSACK PRODUCTS
237 West 69th Street
New York City
Tel.: TRafalgar 4-3070

Tel. Market 3-5357
Michael Akialis, Jr.
Laidotuvių Direktorius
195 Adams St., Newark, N.J.

LIETUVIŠKA
RESTAURACIJA
BAR & GRILL
Gaminame amerikoniško ir lietuviško stiliaus valgius. Galima gauti Amerikos ir importuotos degtinės, vyno ir gero alaus.
Lietuviškas kumpis, rūkyti kilbasai ir kopūstai galima gauti kasdieną.
Joseph Zeidat,
savininkas
411 GRAND STREET
Brooklyn, N. Y.

SKELBKITĖS VIENYBĖJE

Geriausia Vieta Pirkti
LIKERIUS
Didžiausia, Geriausia ir Atsakomingiausia Likerių Krautuvė Brooklyne Yra
Manhattan Liquor Store
Tikrai žinokit, kad perkant sau vynus ir likerius reikia pirkti patinkamoj krautuvėj.
MANHATTAN LIQUOR STORE
264 Grand St., B'klyn, N. Y.
(kampas Roebling St.)
Tel.: EVergr. 7-1648 License No. L-886

Bronė Šalinaitė, Muzikos Mokytoja

Praneša, kad spalių 16 d. atsidaro jos muzikos studija. Suteikiama pamokos dėl sekamų dalykų: fortepijonas, balso statymas, teorija, solfegija, chorvedyba.

4323—9th Ave., Brooklyn, N. Y.
Tel. Windsor 8-4228

Gautas didelis siuntinys iš Lietuvos skanių saldainių. Kokybė gana aukšta. Pasirinkimas įvairių rūšių. Kainos nebrangios.
Vietiniai ir toliau gyvenantieji norinti įsigyti lietuviškų saldainių kreipkitės į
LIETUVIŲ SALDAINIŲ KRAUTUVĘ
Juozas Ginkus, savininkas
495 Grand Street, Brooklyn, N. Y.

VINCAS J. DAUNORA
APTIEKORIUS
PUSSVEIKIS - - - Jauties niekam tikęs—bejėgis? Neturi apetito, biaurūs pūslės skausmai? Rūkštis viduriuose? Galvos skaudėjimai? Jeigu nuo užkietėjimo—vartok DAUNORO STOMACH MIXTURE
Tapk sveiku.
KAINA TIKTAI VIENAS DOLERIS
SVEIKATA LAIMĖ
229 BEDFORD AVE.
KAMPAS NORTH 4TOS GATVĖS
BROOKLYN, NEW YORK

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

JUOZAS GARŠVA
231 Bedford Ave., Brooklyn, N. Y.
KOPLYČIOS LAIDOTUVĖMS
TEL. EVERGREEN 8-9770

MATTHEW P. BALLAS
(BIELIAUSKAS)
660 Grand St., Brooklyn, N. Y.
NOTARY PUBLIC Tel. STagg 2-5043

STEPHEN AROMISKIS
(ARMAKAUSKAS)
423 Metropolitan Ave., Brooklyn, N. Y.
Tel. EVergreen 7-4335 KOPLYČIA LAIDOTUVĖMS

ESTATE OF A. J. VALANTIEJUS
T. Fred Lefevre—*Manager*
54-41—72nd St., Maspeth, L. I., N. Y.
TEL. NEWTON 9-4464

ESTATE OF BARRY P. SHALINS
(ŠALINSKAS)
Vestie E. Davis, *Licensed Mgr.*
84-02 Jamaica Ave., Woodhaven, N. Y.
Tel. VIrginia 7-4499 KOPLYČIA LAIDOTUVĖMS

A. RODZEVICZ
(RADZEVIČIUS)
Tel. Stagg 2-4409
402 Metropolitan Ave., Brooklyn, N. Y.

Tel. STagg 2-0783 Night HAvemeyer 8-1158
JOSEPH LE VANDA
NOTARY PUBLIC
337 Union Avenue, Brooklyn, N. Y.

Visi šie laidotuvių direktoriai išnuomuoja automobilius įvairiems reikalams

REPUBLIC LIQUOR STORE
LIETUVIŠKAS MONOPOLIS
415 KEAP STR. BROOKLYN, N.Y.
TEL. EV. 7-2089 LICENSE L-72
XAVERAS STRUMSKIS
ĮSTAIGA TARNAUJANTI TEISINGAI IR MANDAGIAI SU DIDŽIAUSIU PASIRINKIMU IR ŽEMIAUSIOM KAINOM
SAVAS PAS SAVĄ

TARZANAS IR DRAMBLIŲ MEDŽIOTOJAI

Edgar Rice Burroughs, vertė Pijus Bukšnaitis

45.—Tarzanas pažvelgė į tą ilgą tarp dviejų eilių taką, kuriuo jis turės bėgti. Minia jau dėjo lažybas, spręsdama kaip greit, ar kurioje eilės vietoje liūtas pagaus Tarzaną. Dauguma numanė, kad Tarzanas labai greitas ir vikrus, bet žinojo ir išlavinto liūto didelį greitumą.

Kareiviai atrišo Tarzaną nuo karaliaus vežimo. Sargai atvedė riaumojantį liūtą ir davė iš arti pauostyti busimą auką. Tomosas džiaugėsi. Jis matė, kad netrukus bus galas Tarzanui, kurio jis taip nekentė. Karalius Alekstaras labai nerimavo: jis labai bijojo šių baisių liūtų.

Silpnavalis karalius pažvelgė į Tarzaną, bet tuoj nuleido akis, kai Tarzanas drąsiai į jį pažiūrėjo. "Skubinkitės!"—paliepė šiaudadūšis karalius,—"Mums nusibodo laukti". Išgirdę karaliaus piktą paliepimą, sargai net perdaug pasiskubino. Dėl to įvyko tas, ko nebuvo tikėtasi.

Netyčiomis vienas laikiusiųjų liūtą sargas numovė žvėries pasaitą. Įerzintas liūtas, taip netikėtai pasileidęs, prunkšdamas šoko ant arčiausia stavinčių žmonių, o paskui leidosi į tirštą minią. Bandžiusieji jį sulaikyti kareiviai savo durklais dar daugiau liūtą suerzino.

Kas bus toliau—žiūrėkite kitame VIENYBĖS numeryje